

Kjøbenhavnsposten.

Redigeret af J. F. Giödwad.

Udgiven og forlagt af A. P. Liunge.

13de Aarg.

Torsdagen d. 24. Januar 1859.

N°. 24.

Forfendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Om Brolægningen paa Kongens Nytorv og Hr. Statsraad Borgemeester Schäfers Skrift desangaaende.

(Sluttet.)

Saaledes kom Sagen til Bygningsadministrationen i Aaret 1834, uden at samme dog erfarede noget nærmere om Planen for Brolægningen, end hiin paa-
staaede Nødvendighed, som dog Magistratens Organ ikke holdt fast paa, hvad Tal angaaer. Rentekammeret fik senere, 30te Juli 1834, at vide, at man intenderede, at omgive Statuen med en Forhøining, saa at den kom til at staae ligesom i en Kjelder, altsaa ikke overholdt at lade Statuen blive staaende frit; og denne Paastand vedblev Magistraten, da Rentekammeret senere gjorde opmærksom paa, at de Forandringer ved Statuen, som foranledigedes ved Brolægningen, ikke kunde falde den kongelige Kasse til Last; men maatte ansees Brolægningsvæsenet vedkommende; dog for at holde sig i det Mindste nogenlunde forvisset om, at Arbeidet ikke udfortes paa en uhensigtsmæssig Maade, tilbød Collegiet den kongelige Bygmesters Medvirkning.

Herpaa agtede Magistraten ikke, nedlagde Protest mod at bære af Brolægningskassen nogen Sum, som ikke selve Brolægningen kostede, ihvorvel samme dog i dette Tilfælde foranledigede en nødvendig Forandring af Statuen. Den erklærede endvidere, at den agtede at udføre Brolægningen efter den for dette Arbejde af den selv (eller dens Underordnede) lagte Plan.

Saaledes reiste sig da dette Ossæ og Pelion, som truede at taarne sig næsten op over Statuen, som Giganternes Bærf fordem mod Olympen. Det blev et Minde om Borgemeesteren, og kaldtes med hans Navn.

Rentekammeret kunde ikke see roligt paa denne Sag, da Ansvarer, at det kongelige Mindesmærke forvanskedes maatte antages at ville hvile paa det, efterdi sammes Bedligholdelse var det overdragen, og

ved Skrivelse af 10de Oct. s. A. paatalte det Statuens Net.

Da en paafølgt Skrivelse fra Magistraten af 27de Nov. 1835 ikke kunde ansees beroligende, men Magistraten tvertimod hverken vilde erkjende eller syntes at kunne skjønne det uimodsigeligen Hæslige i den valgte Anordning, hvorved intet Hensyn var taget til Statuen, henvendte Rentekammeret sig til det kongelige Academi for de skjønne Konster, som, for sit Vedkommende, naturligviis maatte betragte Sagen i sin Heelhed og beklage, at den i og for sig vanzirende Brolægning skulde gjøre et befoheligt og precairt Arbejde ved Statuens Op-
løstning fornødent, hvorom Rentekammeret underrettedes i en Skrivelse af 20de April 1836, som antydede tillige, at Vandet formeentligen maatte ved underjordiske Rønder kunne ledes fra Torvet. Denne Betænkning er sandsynligviis i en snart paafølgt allerunderdanigst Foresøgning fra Rentekammeret forelagt Hs. Majestæt, da Følgen heraf var en allerhøieste Resolution, som fra Rentekammeret meddeelttes det kongelige Ingenieur-Corps at afgive Betænkning om, hvorvidt den fornødne Vandafledning fra Kongens Nytorv, naar samme ikke, som paabegyndt opfyldes, maatte kunne bevirkes ved Rønder under Brolægningen — og hvad der vilde medføre størst Beføstning, enten igjen at opbryde det nye Stykke Steenbro og at udføre Arbeidet uden Opfyldning med underjordiske Rønder, eller, naar Brolægningsarbeidet fortsættes saaledes, som paabegyndt, at have den i Midten af Torvet værende Statue med Omgivelse."

Sagen var saaledes henledet til et oekonomiskt Standpunct, og de to Officierer af Corpsen, som afgave deres Erklæring, misbilligede, ei mindre end Akademiet, at gjøre Forandring ved Statuen; men troede paa den billigste Maade ved flere aabne Rønder at kunne bevirke Vandafledning, især naar Paasagen over Torvet indskrænkedes til østlig om Statuen. De forlangte paa Grund heraf 800 □ Favne Bro, der var lagt paa Opfyldning, omlagte.

mer; han taler mod Slutningen om Architecturens første Attribut, Regularitet, og forkaster saaledes Torvet som irregulært; han anseer dets Bygninger som uskønne, fordi ved dem savnes Regularitet, da de ikke ere efter „Forfristen i Forordningen af 4de Juli 1672 om at bygge paa een Maneer og efter een Bygningsmodel.“ Han bebrejder Bygmesteren, der har foreslaaet Stuespilhusets sidste Forandring, den betydelige Afvigelse af Symmetri, at Tilbygningen paa den ene Side er 5 Alen 9 Tommer, paa den anden Side 6 Alen 12 Tommer, men mindes dog ikke, at paa den ene Side, ind mod Gaarden, var Tilbygningen allerede anbragt af Harsdorff, uden at dette skæbde snderligen Udseendet fra de Puncter, hvorfra Theaterbygningen betragtes. Imidlertid, da Borgmesterens Studium af det Skønne sandsynligviis er fra en senere Datum, thi hans Ytringer om det Banzirende ere af den 10de November 1837, kan man dog maaffee haabe noget for Torvet; thi vist er det, at han ellers vil kæmpe for den oprindelige Plan, om han end i sin Overbeviisning skulde staae ene, og at han saaledes vil vise sig som en standhaftig Ridder.

A. F. C.

Beboer af Kongens Nytorv.

Nyheds-Post.

Kjøbenhavn, den 24de Januar 1839.

— Vore Forhold, baade de nuværende og fremtidige, blive mere og mere Gjenstand for Artikler i fremmede Blade; flere af disse vise sig tydelig som danske Forfatters, der, paa Grund af vore Trykkelose, vælge det fremmede Terrain, for der at udtale sig om Gjenstande, der her synes at være uomfrivelige; men andre bære ogsaa tydelig Præg af ikke at fylde nogen dansk Værdens Dyrkelse; til disse sidste hører en i flere Henseender ret mærkelig Correspondance-Artikel i Götheborgs femte Handels og Søfarts Tidning Nr. 8 for 19de denne Maaned. De, der have eller ville læse Artiklen, turde imidlertid upaatvivleligen give os Ret i, at vi ikke hidsette den her. En Sætning kunne vi dog, uden Uleilighed for Politimesterens Medhjælp, gjengive: „Det store Skridt, Danmarks Konge ved Indførelsen af raadgivende Stænder gjorde til Dannelsen af en friere Statsform, er allerede et ganske smukt Offer til Dødsningen og en betydningsfuld Erkendelse af Villigheden af Tidens Fordringer; og om man endog maatte ansee dette Skridt blot som en halv Mesure, saa er det imidlertid altid et Skridt nærmere Maalet.“ Forøvrigt taler Forfatteren Kjøffligt om „la force des choses“, „Auslands Keiser“, „Nester Grif“, „det danske Folk“, „moden Mand“, „Selvstændighed“, „Naturens Orden“, „Stillaesen om Bygningen“, „den nye Tid“, „Thronfølgeren“, „Regelsoffer“, „Souveraineteten.“

— Personposten imellem Kjøbenhavn og Helsingør har i

	fra Kbh.	fra Helsingør
October Kvartal s. L. befordret	678 Rejsende.	625
i Karetts 3de første Kvartaler	1789 —	2021

I hele Karet 2467 — 2646

Fra og til Mellemstationerne er i Karetts Løb befordret 380 Passagerer. Følgetigen have i denne Deligenes første Karet ialt 5493 Personer benyttet denne Befordring, som, fordeelt paa 313 Dage (thi til Søndagen er næroerende Postgang endnu ikke udstrakt) giver i Gjennemsnit 17 til 18 Rejsende dagligt.

(Helsingørs Avis.)

— Helsingørs Avis spørger træffende i Anledning af Isens fræmmerlaugets Proces imod Konfideererne angaaende Porcellains-Pibehøvederne: Mon det ikke ogsaa skulde være et Indgreb i Silke- og Klædehandlerlaugets Rettigheder, at Konfideererne sælge — Pibeligser?

— Odense. Et selgeværdigt Exempel er givet af tre Sogne paa Sletten Otterup og Schebye, som have forenet sig om, paa Ørziglevgaard at henlægge et Quantum Rug, Bøg, Bøghvede og Kartofler, hvorfra Sognenes uformuende Beboere til en vis Tid kunne vende forsynede med det nødvendige Forraad af disse Artikler til en billig Priis, nemlig: Rug 21 Mk., Bøg 15 Mk., Bøghvede 10 Mk. og Kartofler 4 Mk. pr. Tde. Efter Forlydende skal en lignende Overenskomst have fundet Sted i Sørslev Sogn. (I Sjælland har Haarslev Sogn, efter Dpfordring af Pastor E. Mau, ligeledes forenet sig om, fra Midten af April at udlevere til Trængende Rug for 20 Mk. og Bøg for 15 Mk. Priiserne ere der for Diebliffet respective 31 og 26 Mk.). Hvor ønskeligt, om flere vilde forene sig om at komme de mangfoldige trængende Kjøbstadsbeboere til Hjælp paa lignende Maade i denne paa alle de uundværligste Artikler saa dyre Vinter. (D. Thomsens Avis.)

Miscellanea. — Man har i den senere Tid i England ogsaa søgt at forbedre Svineracen ved Indførelsen af udenlandske Racer, nemlig neapolitaniske og kinesiske Svin. I Liverpool lod nylig en Hr. Lynn ved Auction sælge en Deel Grise af disse Arter. Ublandet neapolitanisk Race blev betalt med 5 til 7 Shrl. pr. Stk., ublandt kinesisk med 3 til 3 Shrl. 3 Sh. pr. Stk., og halv Race, blandet med indenlandske, med 2 til 3 Shrl. Den ublandte neapolitaniske Race, tilføjer Beretningen, blev almindelig beundret for sine fortrinlige Legemsformer, og derfor betalt saa dyrt. De kinesiske viste sig derimod som de hæsligste Svin, der maaffee overhovedet gives. Men da man formedelst andre gode Egenkaber statter dem meget, betales de ligeledes høit. En Deel deraf skulde sendes til Irland, hvorhen der i den senere Tid sendes meget forædlet Dvæg af alle Arter.

Svar til Fire.

En indsendt Artikel i „Dagen“ for igaar har overtydet mig om, hvor lidet det turde være overskødig udtrykkeligen at gøre opmærksom paa, at der ikke er nogen factiff Uoverensstemmelse imellem Prof. Clausen's Beretning og min tidligere Antydning om Maaden, hvorpaa Conf. Collin har erholdt den øverste Le-

delse af det Thorvaldsenske Museums Tilhørende. At nemlig Prof. Clausen opfordrede ham til at vedblive den hidtil førte Dørbestyrrelse, at Ingen modfagde, og at Enkelte udtrykkelig tiltraadte denne Begjering, har jeg for længe siden vidst, og for mig indeholder Prof. Clausens saakaldte Berigtigelse altsaa ikke engang nogen Dplysning; men om man vil kalde denne hele Procedure et legitimt Valg eller tomme Becomplimenteringer, det bliver formeentlig en Smagsag. Grunden, hvorfor jeg har bragt det under Dmtale, fremlyser vel af mine Ord, nemlig, at det under de nærværende Omstændigheder er af ganske særlig Bigtighed, hvem der staaer i Spidsen for denne Sag og navnlig fordi der nu dertil fordres ganske andre Egenkaber, end dem man for et Mars Tid siden kunde have for Die. Jeg betragtede det derfor som et heldigt Tilfælde, at der efter min Mening kunde gjøres en formel Indsigelse mod Conf. Collins Formandskab, og da jeg nok forudsaa, at denne Indsigelse ikke vilde fremkomme i Committeeen, saa troede jeg det rigtigst, at den blev gjort gjeldende udenfra. Jeg gjentager ved denne Leilighed, hvad jeg tidligere har bemærket, at jeg om Sagens Realitet ikke tør have nogen afgjort Mening, og hvorvel jeg fra det første Øieblik af har fulgt dette hele Anliggende med en saa reen og levende Interesse, som Noget, glæder jeg mig dog over, at jeg ikke har nogen Stemme ved dens Afgjorelse; — men at Conf. Collin i Maaden, hvorpaa han har villet sætte sin Mening igjennem, har viist „anmassende Egenraadighed“ har jeg end ikke hørt draget i Tvivl af hans bedste Venner. Jeg fandt det derfor baade retfærdigt og gavnligt, at det engang reent ud blev sagt ham (og at nedlyste det i endel tomme Becomplimenteringer anstaa jeg baade for at være under hans og under min Værdighed.) — Jeg fandt det retfærdigt, fordi Kritiken over Støtgesidderne i en Mand's offentlige Færd bør holde Skridt med Anerkjendelsen af hans Fortjeneste, jeg fandt det gavnligt, fordi jeg ofte med stor Fortrydelse havde seet, hvorledes hans Ansæelse lammede Andres Tunge. Som Exempel herpaa skal jeg navnlig kun henviser til det ene Factum, jeg tidligere alt har paapeget, nemlig Generalforsamlingen af Bidragsyderne til det Thorvaldsenske Museum. Det var første og som det synes ogsaa sidste Gang, at de Mand, hvem i et vigtigt fædrelandst Diemed en efter vore Forhold temmelig betydelig Sum var betroet af en stor Mængde Medborgere, vare komne sammen med disse, og det maatte derfor være dem en kjær Pligt at give disse enhver Dplysning, som maatte fordres, modtage ethvert Raad, som maatte gives. Det har derfor vistnok indigneret Enhver, som var Vidne til den haanlige Maade, hvorpaa Conf. Collin, der præsidereede Forsamlingen, affærdigede de Bemærkninger en af Forsamlingen — Kammerherre Grevenkop-Castenskjold — fremsførte, og Enhver, der saa, hvorledes denne Mand, der ellers stedse, endog til Utider, har viist, at han besad Mod, uden mindste Ryn lod sig seie af, vil alt længe med sig selv

have været paa det Rene om, at det vilde være gavnligt, om Hr. Conf. Collin engang blev mindet om, at der i det mindste ved frivillige statsborgerlige Foretagender tilkommer de enkelte Deeltagere en Selvvirksomhed og en Agtelse, som de efter vor Statsforfatning og vor Regerings Praxis rigtignok ikke altid kunne vente lige over for de offentlige Autoriteter. Jeg skal, som sagt, lade det beroe ved dette ene Exempel, og heller ikke søler jeg mig kaldet til at offentliggjøre, hvad jeg veed om Forhandlingerne i Committeeen. Det har den berlingste Tidende meent, at siden det kun kunde være ved et Brud paa Discretion, at jeg kunde have saadan Kundskab, saa kunde denne ikke længer afholde mig fra at sige Alt; men uden at indrømme det Første, skal jeg overlade den Paastand til sin egen Skjebne, at en lille Indiscretion af den Ene, kan berettigge en Anden til en stor Indiscretion. Det er sandelig ikke første Gang Hr. Nathansons Logik har været mig ubegribelig. Endelig skal jeg, siden jeg engang er ifærd med at seare, paa en Dpfordring fra Hr. J. P. Friis i Dagen for 22de d. M., bemærke, at den omhandlede Artikel formeentlig selv besvarer det opstaaede Spørgsmaal, idet den nemlig viser, fra først af at have været tilstillet Kjøbenhavnspostens Redacteur uden Navn, med Henstilling om, hvorvidt han med eller uden Forandringer vilde gjøre den til sin; men at jeg bagefter underskrev den af den udtrykkelig angivne Grund. At jeg ikke derfor forandrede noget Ord af hvad jeg havde frevet, var af en Følelse, som man vist vil billige; at Redacturen optog Meddelelsen i Kjøbhedsposten, et yderligere Beviis paa, at han er enig i samme. Da jeg i Kjøbenhavnsposten skriver mere, end hvad jeg sætter Navn under, kan jeg efter Omstændighederne ikke directe besvare, men at jeg levende interesserer mig for en uafhængig og frifindet Journalistiks Fremkomst i Danmark, og at jeg efter bedste Kræfter bestræber mig for at virke for dette Diemed, er langt fra at skulle være nogen Hemmelighed.

Oria Lehmann.

Det kongelige Theater. — I morgen (Fredag) opføres: „Sovedrikken.“

Vesterbroes nye Theater. — I morgen (Fredag) giver det Tourniaireste Kunstberiderselskab en Forestilling.

Færdig fra Trykkeriet Torsdag Eftermiddag Kl. 8 1/2.

Redacturen boer i Roffegade Nr. 134 1ste Sal, og træffes sikkest hjemme til Kl. 11 Form.

For dette Blad tegner man sig heri Staden paa Hjernet af Adel- og Gøthersgade, Nr. 8 i Stuen, og i Provindserne paa alle kongelige Postkontoirer; Prisen er kvartaliter 2 Rbd. 48 p S. og 2. for indenbys, og 3 Rbd. 8 p for udenbys Abonnenter.

Trykt, med hurtigpresse, i det Brunnichste Bogtrykkeri.